

STOWARZYSZENIE „TILIA”

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
STOWARZYSZENIA „TILIA”
ZA 2015 ROK**

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA „TILIA” W ROKU 2015

1. DANE STOWARZYSZENIA

1.1. nazwa organizacji:

Stowarzyszenie „Tilia”

1.2. siedziba i adres:

ul. Przysiecka 13 87 – 100 Toruń

1.3. wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym

- data rejestracji w KRS: 16. 07. 2001 r.
- data uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego: 19. 07. 2004 r.
- nr KRS 0000028517

1.4. numerem identyfikacyjnym w systemie REGON

- REGON 870341405

1.5. członkowie zarządu organizacji (imię i nazwisko według aktualnego wpisu w rejestrze sądowym i adres zamieszkania):

- imię i nazwisko: Zbigniew Szcześniak – Prezes
- adres zamieszkania: ul. Stodólna 6; 87 – 600 Lipno

1.6. cele statutowe organizacji:

- 1) krzewienie wśród społeczeństwa wiedzy i kultury ekologicznej,
- 2) działanie na rzecz podnoszenia świadomości nt. zagrożeń i ochrony środowiska,
- 3) propagowanie ekologicznego i zdrowego stylu życia,
- 4) ochrona praw i interesów osób chcących żyć w czystym środowisku,
- 5) propagowanie wiedzy na temat Unii Europejskiej i polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej,
- 6) propagowanie wiedzy w zakresie historii narodowej,
- 7) kultywowanie tradycji miejscowej, regionalnej i narodowej.

2. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

2.1 BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ TSE TILIA

SZKOŁA LEŚNA NA BARBARCE

Osada Leśna na Barbarce jest miejscem otwartym dla mieszkańców Torunia. Znajduje się w lesie 13 km od centrum miasta. Na terenie Osady Leśnej na Barbarce znajduje się Szkoła Leśna na Barbarce, która stanowi centrum szeroko rozumianej edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Swoją działalność rozpoczęła na początku 2004 roku na mocy umowy zawartej pomiędzy Prezydentem Miasta Torunia a Stowarzyszeniem „Tilia”

S„Tilia” na podstawie odrębnej umowy (w latach 2004 – 2010 umowy użyczenia z dnia 14 grudnia 2006 r.) od Gminy Toruń tereny o powierzchni 3,8 ha, które określane są właśnie mianem Osady Leśnej Barbarka. Zarządza 3 budynkami (leśniczówką, w której znajdują się biura oraz otwarta sala, dwa budynki bazy noclegowej (Dworek z salą konferencyjną na 110 Gościniec) oraz infrastrukturą (warsztat, stodoła, polany, wiaty, place zabaw).

Szkoła Leśna w ciągu roku organizuje zajęcia przyrodniczo-ekologiczne, historyczne i kulturalne dla różnego typu szkół oraz konkursy, kampanie, festyny, otwarte imprezy okolicznościowe i rekreacyjne. Stanowi centrum służące szeroko rozumianej edukacji przyrodniczo-ekologicznej. Szkoła pełni również ważną funkcję rekreacyjną dla mieszkańców Torunia i turystów. TSE Tilia w 2010 podpisało umowę z Prezydentem Miasta Torunia nr 3766 w dniu 16.12.2010 r. na dzierżawę terenu Osady Leśnej na Barbarce na okres 10 lat.

Cele:

- prowadzenie szeroko rozumianej edukacji ekologiczno – przyrodniczej
- oddziaływanie na postawy i zachowania proekologiczne społeczeństwa
- podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju
- kultywowanie tradycji i poszanowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
- promowanie miasta na arenie regionalnej, krajowej i międzynarodowej
- chronienie zasobów przyrodniczych i środowiska naturalnego

Szkoła Leśna na Barbarce spełnia głównie funkcje jako miejsca edukacji ekologicznej. Ponadto teren jest ogólnodostępny przez co mieszkańcy Torunia mogą tutaj spędzać wolny czas. Funkcjonowanie Szkoły Leśnej opiera się na realizacji trzech nurtów działania:

- realizacji własnego programu,
- organizacji przedsięwzięć z innymi podmiotami,

- udostępnianiu terenu Barbarki innym podmiotom.
- organizowanie zajęć przyrodniczo – ekologicznych, historycznych i kulturalnych dla różnego typu szkół, w tym dla uczniów niepełnosprawnych,
- organizowanie imprez, konkursów, kampanii, festynów oraz otwartych imprez okolicznościowych i rekreacyjnych,
- udostępnianie obszaru i obiektów Szkoły Leśnej zgodnie z ich przeznaczeniem i regulaminem użytkowania,
- współpracowanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań promocyjnych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych.

Edukacja

Proponowany przez Szkołę program zajęć edukacyjnych oparty jest na bezpośrednim kontakcie uczniów z przyrodą. Wybrana forma kształcenia nie jest przypadkowa. Otaczająca zielen zachęca uczestników do przyjęcia postawy badacza. Uzupełnieniem wszystkich zajęć są karty pracy dostosowane do poziomu intelektualnego oraz rozwojowego uczniów, stopnia ich świadomości ekologicznej oraz indywidualnych życzeń nauczycieli. Pod okiem wyspecjalizowanej kadry dydaktycznej Szkoły Leśnej i przy wykorzystaniu pomocy naukowych, dzieci i młodzież uczą się w terenie rozpoznawać drzewa i krzewy, poznają gatunki zwierząt i roślin chronionych, etc. Prowadzone zajęcia przyrodniczo – ekologiczne są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Klasy i wycieczki zorganizowane mają do wyboru ponad 30 tematów. Oferta tematyczna jest sukcesywnie poszerzana. Co roku z zajęć korzysta około 15 tysięcy uczniów. Szkoła Leśna na Barbarce organizuje także zielone szkoły(pobyty 2-3 dniowe) Na potrzeby swojej działalności wydaje wiele materiałów informacyjno-edukacyjnych. TSE Tilia wytyczyła także ścieżki edukacyjne na terenie i w pobliżu Osady Leśnej na Barbarce.

Przedsięwzięcia

Szkoła Leśna na Barbarce organizuje również szereg plenerowych imprez o charakterze edukacyjnym. Licznie uczestniczą w nich mieszkańcy Torunia i okolic- począwszy od najmłodszych do tych trochę starszych wiekiem. Zwykle są to przedsięwzięcia, których tematyka wpisuje się w zasady zrównoważonego rozwoju. Zachętą do indywidualnego zainteresowania się tematyką proekologiczną, a zarazem do rozwijania talentów plastycznych, są konkursy na komiks oraz fotograficzne. Kampanie organizowane przez Szkołę Leśną na Barbarce zachęcają także do troski o środowisko naturalne. Jedną z nich jest akcja „Posadź drzewo dla przyszłych pokoleń”, która zwraca uwagę nie tylko na rolę, jaką pełnią drzewa w środowisku i w naszym życiu, ale umożliwia aktywny udział w ich sadzeniu w Toruniu i w okolicznych lasach. W celu szerszego oraz skuteczniejszego propagowania problematyki

ochrony środowiska wśród mieszkańców zorganizowano także szereg imprez. Były to m.in.: piknik ekologiczny w Światowym Dniu Ochrony Środowiska, piknik ekologiczny pn. „Grzybobranie na polanie”. Szkoła Leśna co roku zaprasza również wszystkich miłośników zdrowego stylu życia Torunia na biegi narciarskie, rajdy rowerowe i biegi przełajowe organizowane w ramach cyklu „Żyjmy zdrowo na sportowo”. Przy organizacji imprez chętnie współpracuje z innymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi. W ciągu roku proponuje korzystanie z warsztatów: plastycznych (lepienie z gliny, wyplatanie z wikliny, plenery malarskie), fotograficznych. Przedsięwzięcia realizowane są w ramach uzyskanych grantów oraz uzyskanego 1%.

Baza Noclegowa na Barbarce

Szkoła Leśna dysponuje dwoma budynkami o nazwie: „Gościniec” i „Dworek”. Łącznie do dyspozycji jest 70 miejsc noclegowych i sala konferencyjna na 110 osób. Z noclegów mogą korzystać grupy szkolne, turyści oraz grupy biznesowe. Oprócz noclegów Szkoła Leśna oferuje 2-3 dniowe pobyty z programem przyrodniczo-ekologicznym oraz spotkania integracyjne. W ramach programu zagwarantowany są ciekawe zajęcia o tematyce przyrodniczej, sportowe, artystyczne, a także wiele dodatkowych atrakcji, m.in. park linowy, ognisko.

Park Linowy, rowery, plac zabaw...

Na terenie Osady działa wypożyczalnia sprzętu sportowego. Za niewielką opłatą wypożyczyć można zestaw do gry w boule, różnego rodzaju piłki, kometkę oraz rowery. Zimą w przypadku obfitego śniegu można skorzystać z przejażdżek saniami. Przy Leśniczówce stworzono dla młodszych dzieci plac zabaw. Barbarkowy Park Linowy to propozycja dla osób pragnących spędzić aktywnie wolny czas. Młodsze dzieci mają do dyspozycji małą pętlę, na którą składa się 8 stanowisk – łącznie 96 metrów. Młodzież powyżej 17 roku życia oraz osoby dorosłe mogą spróbować swych sił na dużej pętli o długości 200 metrów (18 stanowisk). Przeszkody są zawieszane na wysokości od 2 do 10 metrów nad ziemią między 26 drzewami. Na odważnych czekają między innymi mosty, zjazdy, ścianka wspinaczkowa, a także strzemiona i pajęcza sieć i możliwość przeżycia niecodziennych wrażeń pod okiem przeszkolonych instruktorów. Na terenie Osady znajduje się także mały park rekreacyjny z mini – golfem i innymi grami. Znajduje się także mini stajnia z możliwością przejażdżek na konikach.

Szkoła Leśna na Barbarce

Stowarzyszenie Tilia

Ul. Przysiecka 13

87-100 Toruń

+48 56 657 60 85

Leśniczówka w Rezerwacie Las Piwnicki

Od 30 czerwca 2013 r. prowadzony jest program edukacji – ekologicznej w oparciu o budynek w Rezerwacie Las Piwnicki. Obiekt w 2014 został wyposażony dzięki wsparciu WFOŚiGW w Toruniu. Usytuowany tam domek myśliwski – leśniczówka jest to obiekt ponad stuletni. W 1962 roku powstała tam Stacja Ekologiczna Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Decyzją władz uczelni, w 2006 roku stacja zakończyła działalność. Obecnie leśniczówka jest dzierżawiona od Nadleśnictwo Toruń (umowa z dnia 03.03.2010 r.) na okres 15 lat przez Stowarzyszenie Tilia. W 2012 r. został tam rozpoczęty generalny remont budynku ze środków RPO Woj. Kuj –Pom oraz WFOŚiGW w Toruniu. Miejsce to służy edukacji ekologicznej i jest uzupełnieniem przedsięwzięć organizowanych w Szkole Leśnej na Barbarce.

Ponadto, realizowane były działania w Schronisku dla Zwierząt w Toruniu oraz w Wiatraku w Bierzłowie.

2.3 ODBIORCY

Uczestnicy zajęć przyrodniczo-ekologicznych

Odbiorcy:

- przedszkola
- szkoły podstawowe
- gimnazja
- szkoły średnie

Oferowane zajęcia:

- jednodniowe (od 2- 5 godz.)
- dwudniowe (4 zajęć 2 –godz.)
- trzydniowe (6 zajęć 2 – godz.)

Uczestnicy przedsięwzięć:

- Dzieci i młodzież
- Nauczyciele (np. szkolenia dla nauczycieli)
- Organizacje pozarządowe
- Osoby starsze „seniorzy”
- Osoby indywidualne (turyści, mieszkańcy regionu)

- Administracja samorządowa

Portale internetowe

- 1) www.szkola-lesna.torun.pl
- 2) www.tilia.org.pl
- 3) www.naszanatura2000.pl
- 4) www.elektroodpady.edu.pl
- 5) www.naszaenergia.kujawsko-pomorskie.pl
- 6) www.odpadyopakowaniowe.pl
- 7) www.ekointegracja.org.pl
- 8) <http://natura2000edukacja.pl/>
- 9) www.ekomultikonkurs.pl
- 10) www.szkoly.ekomultikonkurs.pl
- 11) www.osadabarbarka.pl

Portale społecznościowe

<https://www.facebook.com/szkola.lesna.na.barbarce>
<https://www.facebook.com/StowarzyszenieTilia>
<https://www.facebook.com/OrlyNatury2000?ref=hl>
<https://www.facebook.com/naszaenergia?ref=hl>
<https://www.facebook.com/odpady>

Kanał You Tube

<https://www.youtube.com/user/StowarzyszenieTilia>

2.6 Przedsięwzięcia finansowane m.in. z środków uzyskanych z 1% podatku.

Przedsięwzięcia/ imprezy plenerowe/pikniki organizowane przez Stowarzyszenie „Tilia” w 2015 r.

1. Akcja pn. „Posadź drzewo dla przyszłych pokoleń na Dzień Ziemi”

12 kwietnia 2015 roku Szkoła Leśna na Barbarce , tak jak w poprzednich latach, we współpracy z Nadleśnictwem Toruń zorganizowała akcję „Posadź drzewo dla przyszłych

pokoleń”, w której zachęcała mieszkańców Torunia i okolic do sadzenia drzewek w swoim otoczeniu.

Do udziału w akcji zapraszano szkoły oraz osoby indywidualne. Jak zwykle po odbiór sadzonek zgłosiło się bardzo dużo osób. Rozdaliśmy łącznie ok 1000 bezpłatnych sadzonek drzewek leśnych tj. jarzab, lipa, dąb, modrzew, klon jawor.

2. XV Toruński Festiwal Nauki i Sztuki

Szkoła Leśna na Barbarce tak jak w poprzednich latach zorganizowała zajęcia w ramach XV Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki w Toruniu. Warsztaty pt. "Żaby i ropuchy szukają pomocy" zorganizowane zostały dla osób indywidualnych i grup zorganizowanych.

W dniu 18 kwietnia 2015 r. (sobota) odbyły się zajęcia dla osób indywidualnych – dzieci z rodzicami. Natomiast 20 kwietnia 2015 r. (poniedziałek) w zajęciach brały udział cztery grupy zorganizowane (szkolne). Zajęcia odbywały na zasadzie podchodów. Zadaniem uczestników było odnalezienie w lesie poukrywanych fragmentów mapy i zadań dotyczących życia płazów oraz wskazówek, które doprowadziły do ukrytego "żabiego" skarbu. Spacer połączony był z obserwacjami terenowymi i badaniami chemicznymi wody. Zajęcia uzupełniła prezentacja multimedialna oraz konkursy dotyczące płazów.

3. Warsztaty otwarte z ornitofauny dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego

W ramach projektu pn. „Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego” (finansowanie WFOŚiGW w Toruniu) w dniu 26 kwietnia 2015r. na terenie Osady Leśnej na Barbarce zorganizowano otwarte warsztaty ornitologiczne pn. PTAKI BARBARKI. W warsztatach udział wzięło 35 młodszych i starszych ornitologów. Uczestnicy wzięli udział w obserwacjach terenowych ptaków związanych ze środowiskiem leśnym, rozpoznawali gatunki ptaków po wyglądzie zewnętrznym i śpiewie. Prowadzący zaprezentował typy siedlisk wykorzystywane przez ptaki i grupy ekologiczne oraz możliwości i formy ochrony rzadkich gatunków ptaków. Na zakończenie rozwiązano konkursy przyrodnicze.

4. Warsztaty w ramach Otwartych Dni Funduszy Europejskich pn. Alternatywne źródła energii"

W dniu 9 maja 2015 r. w Osadzie Leśnej na Barbarce zorganizowane zostały trzygodzinne warsztaty dotyczące odnawialnych źródeł energii, promujące działania projektu pn. „Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim.”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, a także ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

W czasie warsztatów uczestnicy zapoznawali się z tematycznymi planszami, oglądali pokazowe makiety, grali w edukacyjne gry komputerowe, a także w grę terenową – domino oraz zapoznawali się z działaniem urządzeń mechanicznych wytwarzające prąd z alternatywnych źródeł energii. Przygotowane zostały dla nich liczne konkursy z nagrodami. W programie warsztatów znalazły się również zajęcia edukacyjne, w czasie których wykorzystano terenowe stanowiska informacyjno-promocyjne związane z energią i znajdujące się na terenie Osady. Na koniec warsztatów wśród uczestników przeprowadzony został konkurs wiedzy dotyczący zdobytych podczas zajęć informacji. Zwycięzcy otrzymali nagrody w postaci gadżetów projektowych.

5. Festiwalu Odnawialnych Źródeł Energii na Barbarce 15 – 16 maja 2015 r.

Festiwal zorganizowany został w ramach projektu pn. „Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim”, finansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 - 2013 oraz współfinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Pierwszego dnia festiwalu tj. 15 maja w godz. 9.30-15.00 na terenie Osady Leśnej gościło wiele szkół z województwa kujawsko-pomorskiego, które odwiedziły szereg stoisk związanych z odnawialnymi źródłami energii. Do wyboru dla szkół były m. in. stanowiska:

- edukacyjne, gdzie uczniowie mogli obserwować działanie przyrządów i zabawek działających dzięki OZE,
- stanowisko Młody Elektryk, gdzie własnoręcznie i w bezpiecznych warunkach uczniowie składali proste obwody elektryczne,
- stanowisko składania wiatraczków,
- konkurs na hasło ekologiczne malowane na tapecie,
- stanowisko z makietami stopnia wodnego, wydobywania gazów z łupków i domu ekologicznego
- wiedzy konkurs edukacyjny,
- stanowisko zawodów sportowych,
- stanowisko Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2 w Bydgoszczy,
- koło fortuny,
- plenerowe domino.

Uczniowie mogli również podziwiać wystawę makiet wykonanych przez uczniów w ramach konkursu „OZE w mojej miejscowości” oraz wziąć udział w zabawach i konkursach prowadzonych ze sceny. Festiwal był dla nich okazją do zabawy i spędzenia czasu na świeżym powietrzu, ale także do poszerzenia wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii. W wydarzeniu wzięło udział 410 osób ze szkół województwa kujawsko-pomorskiego.

Do udziału w drugim dniu festiwalu tj. 16 maja 2015 r. (godz. 14.00-17.00) zaproszone zostały osoby indywidualne - mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego oraz turyści. Przygotowano dla nich wiele promujących Odnawialne Źródła Energii. Osoby odwiedzające w tym dniu Barbarkę mogły poszerzyć swoją wiedzę na temat produkcji energii i jej wpływie na środowisko. Uczestnicy mogli podziwiać wystawę makiet wykonanych przez uczniów w ramach konkursu „OZE w mojej miejscowości” oraz wziąć udział w zabawach i konkursach

organizowanych ze sceny. Imprezę uświetniał występ Orkiestry Symfonicznej Zespołu Szkół im. Bohaterów Września 1939 r. w Iławie.

Stoiska przygotowane przez Stowarzyszenie Tilia dla osób odwiedzających w tym dniu Barbarkę:

- stoisko edukacyjne,
- konkurs wiedzy,
- składanie wiatraczków
- koło fortuny.

W tym dniu na Barbarce gościły również firmy zajmujące się technologiami OZE: firma Ekoinstal,

Limak Pianka, Prosument Klaster, RUG Riello Urządzenia Grzewcze S.A, Stowarzyszenie pomp ciepła, UTP Bydgoszcz– Interdyscyplinarne Centrum Odnawialnych Źródeł Energii przy UTP w Bydgoszczy przy współpracy z Kołem Naukowym studentów Inżynierii Odnawialnych Źródeł Energii, Zespół Szkół Mechanicznych nr 2 - Centrum Demonstracyjne Odnawialnych Źródeł Energii.

Pracownik WFOŚiGW Toruń promował program prosument wśród uczestników festiwalu. Dla uczestników festiwalu przygotowano również - Stanowisko Ekspertów, którzy odpowiadali na pytania wszystkich chętnych do inwestowania w odnawialne źródła energii w swoim domostwie oraz zainteresowanych OZE i produkcją prądu .

6. Piknik Przyjaciół Schroniska dla Zwierząt w Toruniu

W dniu 17 maja Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Toruniu oraz Stowarzyszenie „Tilia” zaprosiło na Barbarkę wszystkich miłośników zwierząt na Piknik Przyjaciół Schroniska.

W tym dniu na Barbarce zagościły psy z toruńskiego schroniska. Piknik był więc okazją do adopcji czworonożnego przyjaciela, ale także do poznania bliżej codziennego funkcjonowania Schroniska dla Zwierząt. W pikniku wzięły udział organizacje i fundacje związane z opieką nad zwierzętami. Dla najmłodszych przygotowanych zostało również wiele zabaw i konkursów z nagrodami. W programie imprezy dzięki dotacji z Wydziału Środowiska i Zieleni Urzędu Miasta Torunia znajdowało się również darmowe czipowanie psów (świetna okazja do rejestracji w Ogólnopolskiej Bazie Danych Polskiego Towarzystwa Rejestracji i

Identyfikacji Zwierząt), które cieszyło się ogromnym zainteresowaniem wśród uczestników pikniku .

7. Warsztaty otwarte z ornitofauny dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego

W ramach projektu pn. „Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego” (finansowanie WFOŚiGW w Toruniu) w dniu 24 maja 2015r. Stowarzyszenie „Tilia” zorganizowało drugie otwarte warsztaty ornitologiczne pn. „PTAKI REZERWATU LAS PIWNICKI”. W warsztatach udział wzięło 27 uczestników. Podczas prowadzonych obserwacji uczestnicy odnotowali kilkanaście gatunków ptaków. Rezerwat przyrody „Las Piwnicki” jest jednym z najstarszych rezerwatów na terenie woj. kujawsko-pomorskiego. Rezerwat charakteryzuje się występowaniem wiekowych dębów i sosen. W chwili obecnej następuje obumieranie sosen, które osiągnęły swój wiek dojrzałości a stare powalone drzewa w rezerwacie zastępują m.in. młode graby *Carpinus betulus*. Ze względu na bogactwo pożywienia, jak i bezpieczne schronienie starodrzew rezerwatu przyciąga leśne ptaki, takie jak: dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dz. średni *Dendrocopos medius*, dz. zielony *Picus viridis*, dz. czarny *Dryocopus Martusi*, muchołówka mała i szara oraz dudek *Upupa epops* czy puszczyk *Strix aluco*. Z gatunków pospolitych licznie występują sikory, zięba, sójka, kowalik, strzyżyk, świstunka. Liczne dziuple w okresie wiosenno-letnim chętnie zajmowane są nie tylko przez ptaki ale również przez nietoperze m.in. borowca wielkiego i karlika malutkiego.

8. Warsztaty przyrodnicze pn. „Chcę być przyrodnikiem”

Z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska i Dnia Dziecka Szkoła Leśna na Barbarce zaprosiła 7 czerwca 2015 r. dzieci w wieku 5-12 lat do udziału w warsztatach przyrodniczych pn. "Chcę być przyrodnikiem". W programie warsztatów znalazły się warsztaty, podchody i zabawy przyrodnicze. Niestety pogoda i ulewny deszcz pokrzyżowały nam plany i niewiele osób wzięło udział w warsztatach.

9. Barbarkowy Rajd Rowerowy

21 czerwca 2015 r. zorganizowany został Barbarkowy Rajd Rowerowy. O godz. 11.00 na terenie Osady Leśnej Barbarka kilkudziesięciu zawodników stanęło na starcie rajdu. Celem corocznej imprezy jest popularyzacja turystyki rowerowej jako jednej z form zdrowego wypoczynku, doskonalenie współdziałania i współżycia w grupie oraz życia na co dzień z

przepisami ruchu drogowego. Rajd odbył się na dystansie 15 km. Na trasie wyznaczone zostały 4 punkty kontrolne. Wśród uczestników rajdu rozlosowano drobne nagrody. Po rajdzie dla jego uczestników zorganizowano ognisko z kiełbaskami.

10. Plener malarski Malownicza Barbarka

W dniach od 29 czerwca do 8 lipca 2015 roku na terenie Barbarce odbywało się VII Toruńskie Międzynarodowe Sympozjum Malarskie MALOWNICZA BARBARKA 2015. Sympozjum zorganizowane zostało w ramach projektu pn. „Plener malarski”, współfinansowanego ze środków Gminy Miasta Toruń. Jego uczestnikami byli artyści malarze z jedenastu krajów: Turcji, Anglii, Maroko, Francji, Holandii, Tunezji, Algierii, Niemiec, Ukrainy, USA i Polski. Uroczysta inauguracja Sympozjum odbyła się 1 lipca 2015 roku w Muzeum Okręgowym w Toruniu w Sali Radzieckiej Ratusza Staromiejskiego (Rynek Staromiejski 1) o godz. 12.30. Od 2 do 7 lipca w Szkole Leśnej na Barbarce /sala w Leśniczówce/ od godz. 17.30 uczestnicy sympozjum prezentowali swój dorobek artystyczny. Prezentacjom towarzyszył pokaz slajdów, filmów oraz dyskusje na temat kondycji współczesnej sztuki na świecie. Do udziału w warsztatach zaproszeni zostali mieszkańcy Torunia i wszyscy zainteresowani. Zaś w niedzielę 5 lipca w godzinach 14.00 – 17.00 na terenie Barbarki odbywał się otwarty rodzinny plener malarski. W imprezie udział wzięli wszyscy uczestnicy Sympozjum, którzy wspólnie z uczestnikami pleneru wykonywali prace plastyczne. 8 lipca odbyło się uroczyste zakończenie sympozjum i zaprezentowana została wystawa poplenerowa, artystom wręczone zostały certyfikaty uczestnictwa. Wstęp na imprezę był również wolny.

11. Obserwacje nieba na Barbarce

15 sierpnia 2015 r. od godziny 20.30 na Polanie Dolnej Barbarce mieszkańcy Torunia oraz turyści . uczestniczyli w nocnych obserwacjach nieba, które corocznie organizowane są w ramach Toruńskiego Zlotu Miłośników Astronomii 2015 r.. Zlot na Barbarce w 2015 r odbywał się w terminie od 13 sierpnia do 16 sierpnia.

12. Podsumowanie projektu pn. „Pozytywna energia”

W dniu 2 września 2015 r. w Osadzie Leśnej na Barbarce odbyło się uroczyste podsumowanie projektu pn. „Pozytywna energia”. Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej ASOS 2014-2020 i był mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego powyżej 60 roku życia. Celem projektu było popularyzować ideę aktywnego

życia wśród Seniorów oraz ich zaangażowanie w nowe doświadczenia, a także stworzenie osobom starszym bezpłatnej możliwości do rozwoju aktywności społecznej, integracji społecznej oraz podtrzymania więzi społecznych, sprzyjać nawiązywaniu nowych znajomości. W ramach projektu zorganizowanych zostało w okresie lipiec – sierpień 2015r. pięć cyklicznych 4-godzinnych warsztatów edukacyjnych. Na uroczystym zakończeniu projektu podsumowano działania projektu, każdy z uczestników otrzymał pamiątkowy dyplom. Wydarzenie uświetniły warsztaty muzyczne, zabawa taneczna i liczne konkursy z nagrodami. Przygotowany został również słodki poczęstunek na początek spotkania i obiad w jego trakcie. W wydarzeniu wzięło udział 21 osób.

13. Festyn Ekologiczny Kujawsko-Pomorskie Jestem Eko

W dniach 9-10-11 września 2015 r. w Osadzie Leśnej na Barbarce w Toruniu zorganizowany został Festyn Ekologiczny Kujawsko-Pomorskie Jestem Eko, do udziału w którym zaproszone zostały grupy zorganizowane z terenu województwa kujawsko-pomorskiego (przedszkole, I-III SP, IV-VI SP oraz gimnazjum) do udziału. Festyn zorganizowany został w ramach kampanii edukacyjno - promocyjnej pn. „Kujawsko-Pomorskie Jestem EKO”, finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W programie festynu znalazły się:

- konkursy i zabawy sportowe z nagrodami prowadzone ze sceny.
- zajęcia aktywizujące na następujących stanowiskach i warsztatach:
- warsztat „telewizyjny”
- warsztat fotograficzny
- warsztat dotyczący recyklingu
- stanowisko edukacyjne dotyczące recyklingu odpadów,
- ścianka informacyjno-edukacyjna,
- edukacyjna gra terenowa dotycząca elektroodpadów o wymiarach 5 m x 5 m z dużą

kostką do gry.

- warsztat dotyczący energii odnawialnej
- stanowisko prezentować będzie doświadczalne modele wykorzystujące odnawialne źródła energii i zasady ich działania
- warsztat doświadczalny dotyczący ochrony i badania wody oraz gleby
- w oparciu o przygotowane instrukcje uczestnicy przeprowadzać będą doświadczenia chemiczne sprawdzające zanieczyszczenia wody i gleby.
- edukacyjna zabawa ekologiczna w koło fortuny
- stoiska związane z ekologiczną żywnością regionalną
- warsztaty pn „Od ziarenka do bochenka”
- zaprezentowane zostaną różne typy ziarna, chleba i urządzenia służące do wyrobu chleba.
- stanowisko warsztatowe - TRASH-ART oraz warsztaty z zastosowaniem materiałów ekologicznych.
- stanowisko zajęć terenowych edukacyjna gra terenowa dotycząca walorów WK-P o wymiarach 5 m x 5 m z dużą kostką do gry.

Festyn każdego odbywał się każdego dnia w godzinach 9.00-15.00 dwóch turach, w każdej brało udział kilkaset uczniów. Ze względu na ograniczony czas grupy mogły w czasie festynu odwiedzić wybrane stanowiska.

14. Warsztaty otwarte z ornitofauny dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego

W ramach projektu pn. „Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego” (finansowanie WFOŚiGW w Toruniu) Stowarzyszenie „Tilia” w ramach działalności Szkoły Leśnej na Barbarce w dniu 13 września 2015r.

zorganizowało kolejne bezpłatne warsztaty ornitologiczne pn. „WISŁA – szlak migracyjny ptaków”.

W ramach spotkania przedstawiono zasady ochrony na obszarze Natura 2000: PLB040003 Dolina Dolnej Wisły, prowadzono obserwacje ptaków oraz omówiono ekologię gatunków ptaków związanych z mozaiką siedlisk zlokalizowanych wzdłuż rzeki Wisły.

Obszar Natura 2000 PLB040003 Dolina Dolnej Wisły obejmuje dolinę rzeki Wisły od Włocławka do Przegaliny. Zlokalizowany jest na terenie powiatów bydgoskiego, toruńskiego, włocławskiego, gdańskiego i starogardzkiego. Ochronie podlega dolina rzeki ze starorzeczami, łachami, wysepkami oraz niewielkimi torfowiskami niskimi. Brzegi doliny porastają lasy łęgowe, grądy oraz murawy kserotermiczne. Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 39. Na terenie obszaru występuje co najmniej 44 gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, przedmiotem ochrony jest 15 gatunków ptaków. Na terenie doliny gniazduje ok. 180 gatunków ptaków jest, w okresie lęgowym można odnotować co najmniej 1% populacji krajowej takich ptaków jak: nurogęś, ohar, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, zimorodek, ostrzygojad. Teren doliny jest bardzo ważnym zimowiskiem bielika, gągoła, nurogęsi i bielaczka. Główne zagrożenia dla środowiska to zabudowa brzegów, zalesianie muraw, zaprzestanie lub zmniejszanie intensywności wypasu zwierząt w międzywalu, zmiana użytkowania gruntów.

15. Impreza plenerowa pn. „Grzybobranie na polanie”

W dniu 27 września 2015 r. r. w godz. 14.00-18.00 na terenie Osady Leśnej na Barbarce odbyła się coroczna impreza plenerowa pn. „Grzybobranie na polanie”. Impreza została zorganizowana w ramach projektu pn. „Człowiek, środowisko, integracja. Rozwój ośrodka edukacji ekologicznej w Toruniu”, finansowanego ze środków Mechanizmu Gospodarczego EOG oraz WFOŚiGW w Toruniu oraz projektu pn. „Człowiek, środowisko, integracja. Grzybobranie na polanie”, współfinansowanego ze środków Gminy Miasta Toruń.

Dla uczestników imprezy przygotowano stanowiska edukacyjne dotyczące budowy, znaczenia i podziału grzybów oraz warsztaty plastyczne i zabawy z konkursami.

Na imprezę przygotowano przestrzenną wystawę grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących występujących w lasach Barbarki. Osoby odwiedzające stanowisko zapoznawane były z cechami grzybów jadalnych pozwalającymi ułatwiającymi ich identyfikację. Uczyli się

również zasad prawidłowego grzybobrania. Na stanowisku też prezentowana była grzybnia z hodowlą pieczarek, która zaznajomiła uczestników z hodowlą grzybów.

Na stanowisku edukacyjnym Szkoły Leśnej na Barbarce przygotowano dla uczestników imprezy zadania dotyczące budowy i znaczenia grzybów w przyrodzie - karty pracy, układanki i puzzle z wizerunkami grzybów, dostosowane do różnych grup wiekowych. Rozwiązywanie zadań ułatwiały uczestnikom plansze terenowe dotyczące budowy i różnorodności grzybów.

W celu przybliżenia uczestnikom imprezy różnorodności gatunków zaliczanych do Królestwa Grzyby przygotowano stanowisko mikroskopowe wraz z opisami, w którym uczestnicy obserwowali grzyby mikroskopowe oraz zapoznawali się z budową komórek grzybów wiekoowocnikowych i porostów.

Na terenie Osady Leśnej Barbarka oraz w przyległym lesie przygotowano dla dzieci i rodziców podchody ekologiczne dotyczące grzybów. Uczestnicy pobierali ze stanowiska karty pracy, podkładki i długopisy i następnie podążając za wskazówkami szukali ukrytych w lesie zadań i wizerunków grzybów i uzupełniali karty pracy. Dla osób, którzy prawidłowo rozwiązywali zadania przygotowano drobne nagrody.

Grzyby najlepiej zbierać do wiklinowych koszyków. Dla wszystkich osób lubiących rękodzieło przygotowano stanowisko warsztatowe, w których każdy uczestnik niezależnie od wieku mógł wykonać swój własny wiklinowy koszyk, który następnie zabierał ze sobą do domu.

Dla uczestników warsztatów przygotowano również wiele inne warsztatów plastycznych, na których wykonywano papierową wiklinę, ale też malowano drewniane i gliniane figurki, łoPATKI kuchenne. Dla wszystkich smakoszy grzybów przygotowano pokaz gotowania zupy grzybowej wraz z jej degustacją. Chętnych do smakowania zupy i zagłębiania się w techniki kulinarne było bardzo dużo. Podczas imprezy prowadzone były również konkursy i zabawy ze sceny, a także coroczny konkurs na Króla i Królową Grzybobrania

Konkursom na scenie towarzyszyły pogadanki i dyskusje na temat kultury grzybobrania w Polsce.

W imprezie wzięli również lokalni producenci żywności ekologicznej oraz wytwórcy rękodzieł i uczestnicy imprezy mogli je spróbować oraz zakupić. Imprezę uświetniał występ Zespołu Toruniacy.

16. Mini piknik podsumowanie V edycji Eko Multimedialnego Konkursu pn. „Dobry dla przyrody, dobry dla siebie”

W dniu 11 października 2016 r. w Osadzie Leśnej Barbarka w godzinach 11.00-13.00 odbyło się uroczyste podsumowanie V edycji Eko Multimedialnego Konkursu pn. „Dobry dla przyrody, dobry dla siebie” wraz z ogłoszeniem wyników i wręczeniem nagród. Konkurs finansowany był ze Mechanizmu Europejskiego EOG. Na podsumowanie zaproszeni zostali uczestnicy konkursu oraz wszyscy miłośnicy fotografii przyrodniczej, mieszkańcy Torunia i okolic. W podsumowaniu wzięli udział również uczestnicy warsztatów fotograficznych, które odbywały się w Osadzie Leśnej Barbarka od piątku 9 października. Uczestniczyło w nich 20 osób. Oprawę muzyczną podsumowania zapewnił Zespół Toruniacy. Dla uczestników podsumowania zorganizowane zostały:

- mini warsztaty fotograficzne- wykład teoretyczny i zajęcia praktyczne w terenie
- stanowisko fotografii przyrodniczej, na którym uczestnicy mogli zapoznać się z profesjonalnym sprzętem fotograficznym,
- stanowiska z makro i mikroobserwacjami- zabawy z lunetą i lupę multimedialną,
- stanowisko z fotografią otworkową, na którym uczestnicy mogli zbudować swój własny aparat fotograficzny,
- stanowisko plastyczne z zabawami i konkursami dla dzieci

Na podsumowanie konkursu przygotowana została wystawa terenowa prac osób wyróżnionych w konkursie przez jury, na specjalnych stelażach, która udostępniona była do oglądania przez osoby odwiedzające Osadę Leśną Barbarka przez następny miesiąc.

17. Barbarkowy Bieg Przelajowy

W dniu 18 października 2015 r. mimo deszczowej pogody na starcie Barbarkowego Biegu Przełajowego stanęło 35 zawodników. Po raz kolejny sprawdziło się powiedzenie: "Nie ma złej pogody do biegania. Są tylko źle ubrani biegacze". „Barbarkowym” biegaczom złe warunki pogodowe i śliska nawierzchnia leśnych dróg nie przeszkodziła w pokonaniu 10- cio kilometrowej trasy z bardzo dobrym wynikiem czasowym. Najszybszym zawodnikiem w biegu głównym okazał się Pan Damian Kłopotek z czasem 34 min i 47 sek, a najszybszą zawodniczką po raz kolejny Pani Anna Arseniuk z czasem 46 min 46 sek. Padający deszcz nie wystraszył również najmłodszych zawodników, którzy dzielnie walczyli na trasach o długości 600m i 1200 m. Wszyscy uczestnicy biegu nagrodzenia zostali pamiątkowymi medalami i dyplomami. Każde z dzieci otrzymało ponadto upominek, a zwycięzcy biegu głównego nagrodzeni zostali pucharami i wejściówką do Parku Linowego Barbarka. Po zakończonym biegu tradycyjnie zawodnicy rozgrzewali się przy ognisku podczas pieczenia kiełbasek.

18. Warsztaty otwarte z ornitofauny dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego

W ramach projektu pn. „Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego” (finasowanie WFOŚiGW w Toruniu) Stowarzyszenie „Tilia” w dniu 21 listopada 2015 zorganizowało bezpłatne warsztaty ornitologiczne pn. „Ptaki w mieście”.

W ramach spotkania przedstawiono gatunki synantropijne ptaków, zmiany w zachowaniu zwierząt zasiedlających miasta, sposoby ochrony i pomocy ptakom w okresie min. zimy. Uczestnicy zapoznali się z zasadami prawidłowego dokarmiania ptaków.

Podczas warsztatów uczestnicy mieli możliwość obserwować ptaki w różnych typach siedlisk miejskich, ponieważ w zależności od dostępności do pożywienia i miejsc zakładania gniazd będą występowały inne gatunki ptaków.

19. Warsztaty bożonarodzeniowe

13 grudnia 2015 r. na Barbarce odbyły się coroczne warsztaty bożonarodzeniowe pn. "Prezenty zrobione lepsze niż kupione", które jak zwykle cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony odbiorców. W 2015 r. warsztaty dofinansowane były ze środków gminy Miasta Toruń w ramach projektu pn. „Człowiek, środowisko, integracja. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży”. Do udziału warsztatach zaproszenia zostali mieszkańcy

Torunia- dzieci z opiekunami. Warsztaty te miały na celu zwrócenie uwagi na odpowiedzialne robienie zakupów tak ważne w okresie „przedświątecznej gorączki”. Do wykonywania ozdób i prezentów uczestnicy używali materiałów naturalnych z których wykonywali zawieszki i bombki na choinkę.

**Uczestnicy zajęć
/warsztatów -Projekty
2015**

L. p.	Finansowa nie/Organ udzielający pomocy	Tytuł projektu/ zakres	Ilość osób uczestniczących w zajęciach										
			Ilość grup zajęcia jednodniowe	Jednodniowe (2-4 godz.) ilość uczestników	2 dniowe ilość grup	2 dniowe ilość uczestników	2 dniowe ilość zajęć	2 dniowe ilość godzin zajęć	3-dniowe ilość grup	3-dniowe ilość uczestników	3-dniowe ilość zajęć	3 dniowe ilość godzin zajęć	
1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 - 2013, WFOŚiGW w Toruń	Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim	80	1592						30	785	120	240
2.	Mechanizm finansowy EOG	Człowiek, środowisko, integracja. Rozwój ośrodka edukacji ekologicznej w Toruniu	240	5154	29	723	116	232	57	1345	342	684	

3.	WFOŚiGW w Toruniu	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego - warsztaty dla uczniów w Szkole Leśnej na Barbarce i Rezerwacie Las Piwnicki	112	2353									
		Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego - warsztaty otwarte dla mieszkańców w woj. kuj-pom	4	80									
4.	Gmina Miasta Toruń	Człowiek, środowisko, integracja. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	30	644									
5.	Gmina Miasta Toruń	Edukacja ekologiczna w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w 2015 r.	17	360									
6.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Pozytywna energia	5	85									

	ASOS 2014-2020											
7.	Gmina Miasta Toruń	Kolorowa jesień	3	70								
8.	UMK, UM Toruń	Toruński Festiwal Nauki i Sztuki	6	102								
9.	Zajęcia odpłatne jednodniow e		9	208								
Suma			506	10648	29	723	116	232	87	2130	462	924

Suma wszystkich pojedynczych uczestników zajęć/warsztatów nie powtarzająca się na zajęciach 2-3 dniowych 13501

Akcje wyjazdowe mobilnego stanowiska edukacyjnego organizowane przez Stowarzyszenie „Tilia” w 2014 r. organizowanym w ramach następujących projektów:

- 1) **Człowiek, środowisko, integracja. Kampania promocyjna i informacyjna dotycząca obszarów Natura 2000 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – finansowanie**

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Mobilne stanowisko edukacyjne składa się z: gry terenowej, puzzle terenowe, memo terenowe, stanowisko komputerowe, stanowisko edukacyjne z tablicą interaktywną, na której prezentowane są filmy, spoty oraz prezentacje multimedialne przygotowane w ramach projektu oraz terenowa wystawa przyrodnicza. Wszystkie elementy mobilnego stanowiska prezentują walory przyrodnicze województwa kujawsko-pomorskiego. Uczestnicy wydarzenia i zwycięzcy zabaw konkursów otrzymują edukacyjne materiały promocyjno-informacyjne wydane w ramach projektu.

W 2014 roku Tiliobus w okresie od 3 marca do 2 października uczestniczył w 36 akcjach, w których wzięło udział łącznie około 30 tysięcy osób.

Konkursy 2015

L.p.	Projekt	Finansowanie	Ilość uczestników	Ilość prac
1.	Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 - 2013, WFOŚiGW w Toruń		
	a)	uczniowie klas I-III SP OZE dla najmłodszych karta pracy	882	882
	b)	uczniowie klas I-III SP OZE dla najmłodszych - hasło promujące OZE	50	105
	b)	uczniowie klas IV-VI SP- OZE w mojej miejscowości- konkurs grupowy	20 grup	20
	c)	uczniowie szkół ponadpodstawowych	10	10
2.	Eko Multimedialny Konkurs pn "Dobry dla przyrody, dobry dla siebie"	Mechanizm finansowy EOG		

	a)	13-18 lat		193	460
	b)	od 18 lat		236	637
		głosowanie internautów	1219 osób		
			SUMA wszystkich uczestników konkursu	429	1097
3.	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego- konkurs fotograficzny dla szkół pn "Ptaki i ich siedliska"		WFOŚiGW w Toruniu	90	250
	a)	klasy I-III SP		20	
	b)	klasy IV-VI SP		40	
	c)	gimnazja		30	
	d)	szkoły ponadgimnazjalne		10	
4.	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego- konkurs na komiks dla szkół pn "W pogoni za bielikiem"		WFOŚiGW w Toruniu	890	890
	a)	przedszkola		484	
	b)	klasy I-III SP		361	
	c)	klasy IV-VI SP		30	
	d)	gimnazja		12	
	e)	szkoły ponadgimnazjalne		2	

Szkolenia dla nauczycieli

L.p.	Projekt	Finansowanie	Ilość uczestników
1.	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny na terenie woj. kujawsko-pomorskiego-19 września 2015 r. - szkolenie na terenie obszaru Natura 2000 – „Błota Rakutowskie”	WFOŚiGW w Toruniu	30

Akcje wyjazdowe mobilnych stanowisk edukacyjnych organizowane przez Stowarzyszenie „Tilia” w 2015 r.

1) Projekt pn. „Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim” (finansowanie Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 – 2013, WFOŚiGW Toruń)

W ramach projektu zorganizowano 25 wyjazdów edukacyjnego stanowiska do 25 placówek oświatowych lokalizowanych na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. W ramach działania oprócz Mobilnego Studio Edukacji Ekologicznej wystawionego na terenie szkoły przeprowadzone zostały w danym dniu 2 warsztatów po 90 minut każdy o tematyce dotyczącej OZE w dwóch wybranych przez Państwa klasach.

Warsztaty odbywały się w udostępnionych przez Szkołę salach. Warsztatom towarzyszyć będą elementy edukacyjne dostępne dla całej szkoły, między innymi: pokazowe makiety, plansze, gry komputerowe a także urządzenia mechaniczne wytwarzające prąd.

Lista szkół, które odwiedziło stanowisko edukacyjne:

L.p.	Data	Placówka zapraszająca	Adres	Liczba odbiorców	Liczba uczniów biorąca udział w warsztatach klasowych
1.	4.03.2015 r.	Zespół Szkół Integracyjnych nr 1	ul. Wieniecka 46, 87 - 800 Włocławek	378	36
2.	6.03.2015 r.	I Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich	ul. Sienkiewicza 1, 88 - 400 Żnin	320	60
3.	9.03.2015 r.	Zespół Placówek Specjalnych	Szerzawy, 88 - 300 Mogilno	150	27
4.	11.03.2015 r.	Zespół Szkół nr 16	ul. Koronowska 74, 85 - 405 Bydgoszcz	219	42
5.	13.03.2015 r.	Zespół Szkół Licealnych i Technicznych IM. Ziemi Tucholskiej	ul. Świecka 89 a, 89 - 500 Tuchola	280	44
6.	16.03.2015 r.	Zespół Szkół	ul. Zjazd 5, 87- 730 Nieszawa	160	63

7.	18.03.2015 r.	Zespół Szkół	87- 312 Pokrzydowo	177	29
8.	20.03.2015 r.	Zespół Szkół Ogólnokształcących	ul. Pocztowa 8 a, 89 - 500 Tuchola	200	51
9.	23.03.2015 r.	Szkoła Podstawowa im. ks. I.Posadzego	Szadłowice 36, 88 - 140 Gniewkowo	87	34
10.	25.03.2015 r.	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Sikorskiego 42, 86 - 300 Grudziądz	90	27
11.	27.03.2015 r.	Zespół Szkół nr 3	ul. Szkolna 1, 89 - 400 Sępólno Krajeńskie	224	40
12.	30.03.2015 r.	Zespół Szkół Liceum Ogólnokształcące	ul. Brzeska 51, 87 - 890 Lubraniec	158	55
13.	31.03.2015 r.	Zespół Szkół	Karnkowo 42, 87 - 600 Lipno	303	49
14.	10.04.2015 r.	Zespół Szkolno - Przedszkolny Szkoła Podstawowa i. Tadeusza Jędrzycki	Ostrowite 42, 87 - 400 Golub - Dobrzyń	129	44
15.	13.04.2015 r.	Zespół Szkół	ul.Główna 37, 86 - 131 Jeżewo	227	34
16.	20.04.2015 r.	Szkoła Podstawowa nr 24	ul. Ogrodowa 3/5, 87 - 100 Toruń	261	49
17.	27.04.2015 r.	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika	Topólka 26, 87 - 875 Topólka	230	68
18.	4.05.2015 r.	Zespół Szkolno - Przedszkolny Gminne Gimnazjum	ul. Toruńska 17, 86 - 230 Lisewo	200	39
19.	11.05.2015 r.	Gimnazjum nr 3	ul. Mrotecka 1, 89 - 100 Nakło	235	52
20.	13.05.2015 r.	Szkoła Podstawowa	Kozielec 24, 86 - 022 Dobrcz	120	39
21.	18.05.2015 r.	Zespół Szkół Miejskich	ul. Sportowa 24, 87 - 500 Rypin	211	41
22.	25.05.2015 r.	Zespół Szkół nr 1	ul. Warszawska 5, 87 - 148 Łysomice	253	48
23.	8.06.2015 r.	Szkoła Podstawowa nr 2	ul. Wolności 30, 87 - 200 Wąbrzeźno	204	36
24.	15.06.2015 r.	Szkoła Podstawowa im.	ul. Centralna 27, 86 -	250	47

		Juliusza Verne'a	005 Białe Błota		
25.	22.06.2015 r.	Zespół Szkół Publicznych w Łasinie	ul. M. C. Skłodowskiej 14, 86 - 320 Łasin	250	52
26.	Podsumowanie			5316	1106

2) Projekt pn „Kampania informacyjno-promocyjna "Kujawsko - Pomorskie Jestem EKO" (finansowanie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

W ramach kampanii "Kujawsko - Pomorskie Jestem EKO" zorganizowano stanowiska edukacyjno-promocyjne w trakcie następujących wydarzeń:

- „Piknik Przyjaciół Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt” na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce – 17 maja 2015r.
- Festyn z okazji Dnia Dziecka pn. "Bądźmy razem” na terenie Aeroklubu Pomorskiego w Toruniu - 30 maja 2015 r.
- Marsz Życia i Rodziny w Toruniu i w Bydgoszczy - 31 maja 2015 r.
- „Michayland ” w Toruniu – 6 czerwca 2015r.
- „Festiwal Smaku” w Grucznie – 22 i 23 sierpnia 2015 r.
- Słoneczne zakończenie lata” w Łubiance - 30 sierpnia 2015 r.
- Akcja w Nadgoplańskim Parku Tysiąclecia – 6 wrzesień 2015 r.
- Festyn Ekologiczny Kujawsko-Pomorskie Jestem EKO 9-10-11 2015 r.

Uczestnicy wydarzeń mogli wziąć udział w warsztatach i zabawach edukacyjnych promujących walory przyrodnicze województwa kujawsko - pomorskiego. Dzięki zabawom terenowym dzieci, młodzież oraz ich opiekunowie mogli zdobyć i utrwalić wiedzę z zakresu ochrony środowiska i ekologii.

Dla lubiących interaktywne gry przygotowano stanowiska do pracy na tablicy interaktywnej oraz tablice informacyjne dotyczące walorów przyrodniczych województwa kujawsko - pomorskiego.

W ramach wydarzeń przeprowadzono liczne gry i konkursy.

3) „EKO-SKRZAT Z PRZYRODĄ POMORZA I KUJAW ZA PAN BRAT” (finansowanie Województwo Kujawsko-Pomorskie)

Stowarzyszenie „Tilia” na zlecenie województwa Kujawsko-Pomorskiego w okresie od kwietnia do czerwca 2015r. zrealizowało 8 akcji promocyjno – edukacyjnych w 2-dniowych odsłonach

na terenie 9 parków krajobrazowych województwa kujawsko-pomorskiego. Akcje były prowadzone według poniższego harmonogramu:

- 15 i 16 kwietnia –Brodnicki Park Krajobrazowy,
- 22 i 23 kwietnia Tucholski Park Krajobrazowy,
- 29 i 30 kwietnia Krajeński Park Krajobrazowy,
- 6 i 7 maja - Nadgoplański Park Tysiąclecia,
- 20 i 21 maja - Wdecki Park Krajobrazowy,
- 27 i 28 maja Zespół Parków Nadwiślańskiego i Chełmińskiego,
- 10 i 11 czerwca – Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy,
- 17 i 18 czerwca – Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy.

W warsztatach uczestniczyło 4 000 dzieci z 80 placówek oświatowych woj. kujawsko-pomorskiego. W ramach akcji zorganizowano transport dla uczestników akcji, wyżywienie w postaci suchego prowiantu i ciepłego posiłku (zupa grochówka i kiełbaska) oraz zaplecze sanitarne. Grupy dzieci brały udział w warsztatach przyrodniczo-ekologicznych na stanowiskach edukacyjnych oraz na ścieżce edukacyjnej zorganizowanej na terenie odwiedzanego parku krajobrazowego. Dla uczestników podczas akcji zorganizowano warsztaty edukacyjne na 10 stanowiskach:

1. Stanowisko: Park Krajobrazowy,
2. Stanowisko: Gatunki chronione,
3. Stanowisko: Jezioro,
4. Stanowisko: Las,
5. Stanowisko: Ptaki,
6. Stanowisko: Grzyby,
7. Stanowisko: Gra terenowa – Parki Krajobrazowe województwa kujawsko-pomorskiego,
8. Stanowisko: Koło Fortuny – Parki krajobrazowe w kujawsko-pomorskim,
9. Stanowisko: Memo i puzzle,
10. Stanowisko: Wystawa fotografii, posterów i map.

4) Edukacja ekologiczna w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w 2015 r. (finansowanie Gmina Miasta Toruń)

W ramach projektu w 15 placówkach oświatowych na terenie Torunia w okresie od października do listopada 2015 r. zorganizowane zostały stoiska edukacyjne. Równocześnie przeprowadzonych zostało również 60 zajęć w salach lekcyjnych, uczestniczył w nich pies ze schroniska. (łącznie 1265 osób). W trakcie lekcji prowadzący przeprowadzał pogadankę na temat schroniska, odpowiedzialności za posiadane zwierzęta, adopcji i sterylizacji. Uczniowie wykonywali również związane z tematem zadania aktywizujące oraz rozwiązywali zadania w dostosowanych do poziomu wiekowego kartach pracy. Podczas

zajęć odbywała się również projekcja filmu edukacyjnego pt. „Dobry piesek” nakręconego podczas poprzednich edycji projektu.

5. Święto Kapusty w Brukach Unisławskich

W dniu 19 września 2015 r. Szkoła leśna na Barbarce uczestniczyła w festynie pn. „Święto Kapusty w Brukach Unisławskich”, na który przygotowała stanowisko edukacyjne z grami i zabawami przyrodniczymi.

2.4 Realizowane projekty i otrzymane dotacje:

Nazwa projektu	Strona internetowa/partner	Finansowanie	Czas trwania	Zasięg/beneficjenci
DOTACJE				
Człowiek, środowisko, integracja. Rozwój ośrodka edukacji ekologicznej w Toruniu	-	Mechanizm finansowy EOG	lipiec 2014- kwiecień 2016	nauczyciele, dzieci i młodzież ze szkół z terenu 3 województw: kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego, warmińsko-mazurskiego (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadpodstawowe, studenci). Pośrednio uczestnikami projektu jest również ogół społeczeństwa.

„Masz wybór, segreguj, odzyskuj - ODPADY OPAKOWANIOWE”	-	NFOŚiGW		mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego
Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny terenu woj. kujawsko-pomorskiego		WFOŚ i GW w Toruniu	styczeń-grudzień 2015	dzieci i młodzież, mieszkańcy woj. Kuj-pom, turyści
Człowiek, środowisko, integracja. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży		Gmina Miasta Toruń	styczeń-grudzień 2015 r.	grupy zorganizowane z placówek oświatowych, ośrodków, stowarzyszeń i fundacji, półkolonii organizowanych na terenie Gminy Miasta Toruń i okolic a także osoby indywidualne.
Plener malarski		Gmina Miasta Toruń	maj-wrzesień 2015 r.	mieszkańcy regionu (wizyta na Starym Mieście, otwarty plener na terenie Osady Leśnej na Barbarce, wystawa plenerowa) - łącznie 700 osób.

Człowiek, środowisko, integracja. Grzybobranie na polanie		Gmina Miasta Toruń	sierpień- grudzień 2015	dzieci, młodzież oraz dorośli zamieszkujący teren Gminy miasta Toruń,
Edukacja ekologiczna w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt		Gmina Miasta Toruń	styczeń- grudzień 2015	dzieci, młodzież i nauczyciele z placówek oświatowych z Torunia, dorośli mieszkańcy Torunia,
Pozytywna energia		ASOS	czerwiec - wrzesień 2015	mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego w wieku powyżej 60 la
Kolorowa jesień		Gmina Miasta Toruń	kwiecień- grudzień 2015	osoby starsze tj. osoby w wieku emerytalnym czyli powyżej 60 roku życia; zarówno kobiety jak i mężczyźni zamieszkujący teren Gminy Miasta Toruń
partnerstwa	partner			
Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim	www.naszaenergia.kujawsko-pomorskie.pl	RPO , WFOŚiG W w Toruniu	III kwartał 2013-III kwartał 2015	mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego
Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	Partner Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży	POKAL EU	1.10.2013-30.09.2015	OBSZAR DZIAŁANIA: czwarty subregion województwa kujawsko-pomorskiego tj. powiat aleksandrowski,

				powiat chełmiński, powiat toruński, M. Toruń.
	-			
zadania zleczone/usługi/spon soring				
„Eko-Skrzat z przyrodą Pomorza i Kujaw za pan brat”- realizacja na zlecenie Wojwództwa Kujawsko-Pomorskiego	-			mieszkańcy województwa kujawsko- pomorskiego
Kampania informacyjno- promocyjna "Kujawsko - Pomorskie Jestem EKO- realizacja na zlecenie Wojwództwa Kujawsko-Pomorskiego	http://jestemeko.edu.pl/ /	Europejski Fundusz Rozwoju Regionaln ego w ramach Regionaln ego Programu Operacyjn ego Wojewódc twa Kujawsko- Pomorskie go na lata 2007-2013 oraz ze środków budżetu Wojewódc twa Kujawsko- Pomorskie go.	1 maja 2015 - 20 września 2015	mieszkańcy województwa kujawsko- pomorskiego
Scenariusz i 6 odcinków audycji promujących walory woj. kuj-pom o zasięgu ogólnopolskim				

Projekty realizowane przez Stowarzyszenie Tilia w 2015 roku - działania

Projekty i przedsięwzięcia realizowane przez Stowarzyszenie „Tilia” w 2015 roku - działania

1. Człowiek, środowisko, integracja. Rozwój ośrodka edukacji ekologicznej w Toruniu. Okres realizacji projektu : lipiec 2014-kwiecień 2016

Działania projektu:

- Wyposażenie bazy Szkoły Leśnej na Barbarce oraz budynku w Rezerwacie Las Piwnicki w środki dydaktyczne, by mogły służyć jako miejsce edukacji ekologicznej
- Edukacja przyrodniczo-ekologiczna- zajęcia edukacyjne na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce oraz Rezerwatu Las Piwnicki
 - Zajęcia jednodniowe- termin wrzesień 2014 - czerwiec 2016
 - Zajęcia w formie pobytów dwu i trzydniowe w ramach tzw. zielonej szkoły-termin wrzesień 2015-czerwiec 2016
- Organizacja w 2015 roku V edycji ogólnopolskiego Eko Multimedialnego Konkursu Fotograficznego tzw. Ekomutlikonkursu (www.ekomutlikonkurs.pl) wraz z warsztatami fotograficznymi dla laureatów konkursu
- Przygotowanie programu edukacji terenowej w Rezerwacie Las Piwnicki
- Modyfikacja istniejących ścieżek edukacyjnych wokół Osady Leśnej Barbarka
- Działania informacyjno-promocyjne Szkoły Leśnej na Barbarce
 - audycje w radio
 - piknik „Grzybobranie na Polanie” (2 edycje 2014 i 2015)
 - mini piknik- podsumowanie konkursu „Ekomultikonkurs” , jako okazja do przedstawienia postępów i efektów projektu
 - promocja poprzez stronę internetową Szkoły Leśnej (modyfikacja strony)

- ulotki, plakaty, broszury, foldery przekazywane w urzędach, kuratoriach szkołach i innych placówkach oświatowych-tablica powitalna (Szkoła Leśna) i tablica informacyjna dot. Rezerwatu Las Piwnicki (historia rezerwatu oraz mapa z zaznaczonymi
- tablice informacyjne w Szkole Leśnej na Barbarce oraz w Rezerwacie Las Piwnicki

2. Masz wybór, segreguj, odzyskuj – ODPADY OPAKOWANIOWE. Okres realizacji projektu 1.07.2015 - 31.08.2016 r.

- Zorganizowanie 100 trzygodzinnych warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce.
- Zorganizowanie 20 trzygodzinnych warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w postaci wyjazdów do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK –ów).
- Zorganizowanie 6 szkoleń dla 120 nauczycieli.
- Organizacja 18 akcji terenowych (12 w placówkach oświatowych, 6 imprezy miejskie) propagujących wiedzę ekologiczną dotyczącą opakowań i odpadów opakowaniowych.
- Zorganizowanie i przeprowadzenie konkursu dotyczącego zagospodarowania opakowań pn. „Masz wybór, segreguj, odzyskuj – ODPADY OPAKOWANIOWE” dla 3 poziomów wiekowych (klasy I – III SP, klasy IV-VI SP oraz dla uczniów szkół ponadpodstawowych) na dokończenie historii komiksowej.
- Budowa i obsługa strony internetowej.
- Produkcja programów telewizyjnych – audycji oraz felietonów.

3. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ornitofauny terenu woj. kujawsko-pomorskiego Okres realizacji projektu : styczeń-grudzień 2015r.

- organizacja warsztatów- zajęć dla 100 grup zorganizowanych dzieci i młodzieży z woj. kujawsko-pomorskiego, - opracowanie i wydanie materiałów edukacyjno-informacyjnych,

- organizacja 4 spotkań otwartych dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego,
- utworzenie ścieżki edukacyjnej pn. „Ptaki Barbarki” na terenie Osady Leśnej na Barbarce
- organizacja 1 szkolenia dla nauczycieli (wrzesień 2015r.),
- organizacja konkursów fotograficznego i na komiks,
- prowadzenie strony internetowej dotyczącej ornitofauny woj. kujawsko-pomorskiego.

4. Człowiek, środowisko, integracja. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży. Okres realizacji projektu styczeń-grudzień 2015

- organizacja 30 - 3 godzinnych specjalistycznych warsztatów edukacyjnych połączonych z elementami artystycznymi dla dzieci i młodzieży z Gminy miasta Toruń w okresie ferii zimowych, letnich wakacji oraz w okresie przedświątecznym.

5. Plener malarski Okres realizacji projektu 4 maja do 31 sierpnia 2015 r.

- Organizacja międzynarodowego pleneru malarskiego w dniach 29 czerwca - 8 lipca 2015 r.
- Organizacja imprezy plenerowej pleneru malarskiego pn. „Malownicza Barbarka” na terenie Osady Leśnej na Barbarce w dniu 5 lipca 2015 r.
- Organizacja wystawy prac artystów plastyków w dniu 8 lipca 2015 r. w budynku Dworku

6. Człowiek, środowisko, integracja. Grzybobranie na polanie

- organizacja imprezy plenerowej (piknik edukacyjny) pn. „Grzybobranie na polanie” w dniu 27 września 2015 roku na terenie Osady Leśnej Barbarka.

7. Edukacja ekologiczna w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt 2015. Okres realizacji projektu: marzec - grudzień 2015 r.

- realizacja zajęć edukacyjnych (dla 60 grup w 15 placówkach oświatowych)
- realizacja zajęć w schronisku dla zwierząt (17 grup)

8. Pozytywna energia Okres realizacji projektu czerwiec- wrzesień 2015

- przeprowadzenie cyklu zajęć przyrodniczo- rekreacyjnych w okresie (lipiec- sierpień 2015) oraz zorganizowanie dodatkowych atrakcji takich jak liczne poczęstunki, ogniska, konkursy z nagrodami
- zorganizowanie uroczystego zakończenia projektu (wrzesień 2015)

9. Kolorowa jesień *Okres realizacji projektu kwiecień- grudzień 2015*

- Organizacja 3 czterogodzinnych warsztatów pn:
 - „Rośliny zielne oraz zioła” – maj 2015 r.
 - „Tajemnicze organizmy leśne – grzyby” – wrzesień 2015 r.
 - „Pomóżmy ptakom przetrwać zimę” – grudzień 2015 r.
- Założenie przy budynku Leśniczówki w Osadzie Leśnej Barbarka ogródka ziołowego.

10. Promocja odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych systemów dywersyfikujących źródła i sposoby ich wykorzystania jako element ochrony środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim. *Okres realizacji projektu II kwartał 2013-III kwartał 2015*

Działania projektu:

- Serwis internetowy:
 - Konkursy:
- a) dla szkół z województwa kujawsko-pomorskiego promujący wiedzę i postawy proekologiczne:

Konkurs pn. „OZE dla najmłodszych”:

- wypełnienie poprawne elektronicznej karty pracy,

- konkurs na hasło promujące odnawialne źródła energii.

Konkurs pn. „OZE w mojej miejscowości” – wykonanie makiety.

Konkurs pn. „OZE – dobre praktyki” – nakręcenie filmu nie dłuższego niż 3 minuty, z podkładem dźwiękowym pokazującego dobre praktyki w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w miejscu zamieszkania.

b) dla architektów:

Konkurs architektoniczny na projekt domu regionalnego.

Konkurs nagradzający najlepsze realizacje z zakresu budownictwa energooszczędnego na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

- Warsztaty dla nauczycieli, dzieci i młodzieży w Szkole Leśnej na Barbarce:

a) Warsztaty jednodniowe – 3-godzinne.

b) Warsztaty trzydniowe z dwoma noclegami.

- Przygotowanie na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce ścieżki OZE.
- Festiwalu Odnawialnych Źródeł Energii:
- Kampania medialna (prasowa i radiowa).
- Przygotowanie i organizacja konferencji:

- *Konferencja otwierająca – diagnoza, dyskusja problemowa.*

- *Konferencja tematyczna – konferencja dot. OZE, gazu łupkowego i stopnia wodnego oraz gazu LPG i LNG w transporcie publicznym.*

- *Konferencja podsumowująca.*

- Promocja i informacja OZE – sporządzenie makiety odwiertu gazu z łupków, stopnia wodnego oraz domu energooszczędnego.
- Kampania promocyjna poprzez Mobilne Studio Edukacji Ekologicznej

11. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej *Okres realizacji projektu 1.10.2013-30.09.2015*

1. Doradztwo w zakresie (460h):

- rejestrowanie i prowadzenie działalności gospodarczej,
- zakładanie przedsiębiorstwa społecznego,
- prawne aspekty działania w sferze ekonomii społecznej,
- zarządzanie organizacją,

- pozyskiwanie źródeł finansowania działalności (m.in. produkty sektora finansowego),
 - prowadzenie księgowości.
2. Szkolenia (18 dni szkoleń po 8 godzin), zakres:
- uwarunkowania prawne prowadzenia PES,
 - ochrona danych osobowych w PES,
 - odpowiedzialność prawna PES,
 - prowadzenie działalności w sferze ekonomii społecznej: biznesplan, zarządzanie finansami,
 - marketing i zarządzanie w PES: organizacja kampanii społecznych, pozyskiwanie sponsorów, myślenie projektowe, zarządzanie zasobami ludzkimi,
 - innowacje społeczne: narzędzia elektroniczne, nowoczesne narzędzia informacji i komunikacji, zrównoważony rozwój, współpraca z biznesem i administracją, marketing internetowy, CSR.
3. Poradnictwo z obszaru prawa, księgowości, marketingu wykorzystywane w podmiotach ekonomii społecznej.
- 170 godzin porad prawnych,
 - 110 godzin porad księgowych,
 - 70 godzin porad marketingowych.
4. Animacja rozwoju i tworzenia partnerstw, wypracowywanie współpracy ze społecznością lokalną.
5. Informacja i promocja. Biuro OWES mieści się w siedzibie Europejskiego Centrum Współpracy Młodzieży przy Placu Św. Katarzyny 9 w Toruniu.
6. Spółdzielnie socjalne wsparcie merytoryczne istniejących oraz wsparcie finansowe na założenie dwóch nowych

12. „Eko-Skrzat z przyrodą Pomorza i Kujaw za pan brat”- realizacja na zlecenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego

- zrealizowanie 8 akcji promocyjno –edukacyjnych w 2-dniowych odsłonach na terenie 9 parków krajobrazowych województwa kujawsko-pomorskiego- udział 4000 dzieci z 80 placówek oświatowych woj. kujawsko-pomorskiego.

13. Kampania informacyjno-promocyjna "Kujawsko - Pomorskie Jestem EKO" realizacja na zlecenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego" Czas realizacji kampanii: od 1.05.2015r. do 20.09.2015r.

- wizyty oraz stanowiska związane z kampanią realizowane na terenie województwa kujawsko - pomorskiego
- warsztaty edukacyjno - promocyjne dla dzieci, młodzieży oraz ich opiekunów realizowane na terenie województwa kujawsko - pomorskiego,
- konkursy przeprowadzane w ramach akcji terenowych związanych z kampanią,
- przeprowadzenie Festiwalu Ekologicznego Kujawsko - Pomorskie Jestem EKO,
- przygotowanie i realizacja kampanii telewizyjnej, radiowej oraz prasowej promującej walory środowiskowe województwa kujawsko – pomorskiego

14. Realizacja projektu wraz Związkiem Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć pn. „Fundusze europejskie dla zrównoważonego rozwoju w regionach” będący kontynuacją wcześniejszych działań mających na celu pełniejszą realizację zasady zrównoważonego rozwoju w programowaniu i wdrażaniu funduszy europejskich w okresie budżetowym 2014-2020, dzięki zwiększeniu partycypacji w tym procesie pozarządowych organizacji ekologicznych i obywateli na szczeblu regionalnym. Projekt był realizowany we wszystkich 16 województwach w Polsce.

W ramach działań projektowych został opracowany raport pn. Analiza wdrażania funduszy UE w Regionalnym Programie Operacyjnym 2014-2020 i dokumentach uszczegóławiających pod kątem postulatów zawartych w stanowiskach POE

- woj. kujawsko-pomorskie,, analizujący i oceniający zapisy dokumentów uszczegóławiających do Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 dla województwa kujawsko – pomorskiego w takich obszarach jak ochrona przyrody, adaptacja do zmian klimatu, transport, gospodarka odpadami oraz energetyka i OZE, a także uwzględnienie realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.

15. Członkostwo przedstawicieli Stowarzyszenia Tilia w Komitecie Monitorującym RPO WK-P na lata 2014-2020.

16. Uzyskanie Akredytacji EVS.

W dniu **09.04.2015 r.** Stowarzyszenie Tilia uzyskało status Organizacji **Koordynującej, Wysyłającej, Przyjmującej** Wolontariatu Europejskiego. Akredytacja została przyznana na okres 3 lat i jej ważność wygaśnie wraz z upływem dn. **08.04.2018 r.**

Profil organizacji zostanie opublikowany w **Bazie akredytowanych organizacji EVS** pod numerem PIC: **945095930** , na stronie http://europa.eu/youth/evs_database.

Szczegóły dotyczące akredytacji:

- maksymalna zaakceptowana liczba goszczonych jednocześnie wolontariuszy w ramach akredytacji to **4** osoby.

- przyznanie statusu organizacji koordynującej .Organizacja może wysyłać maksymalnie 5 wolontariuszy w tym samym czasie.

17. Uzyskanie Akredytacji od MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI

SPOŁECZNEJ na podstawie § 2a ust. 2 Zarządzenia nr 13 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie powołania Komitetu Akredytacyjnego do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (Dz. Urz. Min. Prac. i Pol. Społ. poz. 5 z późn. zm.) **Ośrodkowi Wsparcia Ekonomii Społecznej w Toruniu** tworzonemu przez *Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży - lidera* **oraz** Stowarzyszenie „Tilia” – partnera i otrzymanie **Statusu Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Wysokiej Jakości**.